

Kulturdepartementet

Postboks 8030 Dep
0030 Oslo

Deres referanse	Vår referanse	Klassering	Dato
	2022/9874-5-328089/2023-ERLIKR	F49	19.12.2023

Innspill til handlingsplan for deltakelse - fra Fredrikstad kommune

Fredrikstad kommune ønsker å gi innspill til handlingsplan for deltakelse og har også deltatt på innspillmøtet som ble arrangert i Sarpsborg 6. november, med innlegg fra kultursjef og ungdomsrådet. Innspillene som presenteres i dette brevet er samlet inn og presentert av kommuneadministrasjonen, men baserer seg på arbeidet i Koordineringsgruppa for lokal fritidserklæring (med deltakere fra ungdomsrådet, idrettsrådet, musikkrådet, speiderrådet, aktivitetsrådet og kommuneadministrasjon) samt ALLEMED-dugnad arrangert i Fredrikstad 16. november 2023 med 90 deltakere fra hele fritidsfeltet.

Fredrikstad kommune har en høy andel barn som vokser opp i vedvarende lavinntekt, har store utfordringer på levekårs- og folkehelsefeltet - og er en mellomstor norsk by. Vi vurderer det som svært sentralt at handlingsplanen og tiltakene som settes inn på feltet er tilpasset lokalt utfordringsbilde og kommunestørrelse.

Hva er det viktigste din organisasjon/institusjon kan gjøre for å inkludere enda flere barn og ungdom i kultur-, idrett- og/eller friluftslivsaktiviteter?

- Å utarbeide en lokal fritidserklæring som ramme for arbeidet på kommunenivå. Dersom dette skal være mer enn «bare et papir» må det jobbes tydelig med samarbeid på tvers av frivillighet, sivilsamfunn og kommune, og politisk forankring. Fredrikstad vurderer at et samarbeid med ALLEMED styrker en lokal fritidserklæring på en god måte. Fredrikstad har en koordineringsgruppe for vår lokale fritidserklæring som omfatter både kommuneadministrasjon, frivillighet og ungdomsråd – dette oppleves som en god organisering av arbeidet overordnet.
- Gode ordninger og tiltak som retter seg mot konkrete hindre for deltakelse i fritidsaktivitet for barn og unge. Ett eksempel er fritidskasse, eller ordninger for økonomisk inkludering. I Fredrikstad har disse ordningene langt på vei vokst fram fra frivilligheten selv, med Fredrikstad idrettsråd i spissen. Fredrikstad kommune har nå etablert samarbeid med idrettsråd, musikkråd, speiderråd og Sceneteppe (sentral aktør for barneteatre) der rådene administrerer ordninger helt eller delvis finansiert av kommunale midler. Ordningene er tillitsbaserte, ubyråkratiske og desentraliserte – og

Stab UO

Besøksadresse: Nygaardsgt. 16, 1606 Fredrikstad
E-postadresse: postmottak@fredrikstad.kommune.no
Telefon: 69 30 60 00 Org.nr: 940039541

Postadresse: Postboks 1405, 1602 FREDRIKSTAD
Webadresse: www.fredrikstad.kommune.no
Tlf. saksbeh.: 478 37 762 Bankkonto: 5122 05 77000

oppleves å fungere godt. Framover kommer vi til å jobbe mer med å gjøre ordningene kjent, noe som selvfølgelig er et sentralt suksesskriterium.

- Transport trekkes ofte fram som et hinder for deltakelse – enten det handler om manglende kollektivtilbud eller utgiften i seg selv. Dette er en viktig terskel å jobbe opp mot, men er også krevende. Dette fordi det i kommuner med store avstander kan være vanskelig og dyrt å bygge opp godt kollektivtilbud, men også fordi ansvaret for tilbudene er spredt over forskjellige offentlige instanser.
- Gode ordninger for informasjon om aktiviteter og støtteordninger. Det er viktig at kommunen tar et hovedansvar for dette, i samarbeid med frivillighet og sivilsamfunn. Informasjonen må være lett tilgjengelig og tilrettelagt for alle målgrupper. Per nå utvikler mange kommuner egne plattformer, samtidig som ungfritid.no bygges opp nasjonalt. En nasjonal løsning som er god og sentralt finansiert (altså uten betaling for kommuner) og som omfatter hele fritidsfeltet, samt kommunale/offentlige fritidsaktører, hadde vært hensiktsmessig.
- Vi arbeider for god informasjon til de hjelpe- og støttetjenestene som arbeider med barn, unge og familier, samt primærtarenaer som helsestasjoner, barnehager og skoler. Som førstelinje er det viktig at de har fokus på fritidstilbud og deltakelse for barn og unge, oversikt over fritidstilbud som finnes i kommunen og ordninger for å redusere terskler.
- Et strukturert, langsiktig, forutsigbart og godt samarbeid mellom kommune og frivillighet/sivilsamfunn er sentralt, og her bør etter vår mening kommunene ta et hovedansvar. Særlig på fritidsfeltet er dette viktig, fordi kommune og frivillighet samarbeider tett med delvis like og delvis forskjellige roller. Det er også viktig med et godt samarbeid på tvers i kommunen, noe som heller ikke er en selvfølge.
- Det er viktig å sørge for barn og unges medvirkning i alle deler av dette arbeidet. Dette gjelder særlig de formelle organene for medvirkning, som for eksempel elevråd og ungdomsråd.
- Det er viktig som kommune og støtte opp om utstyrssentraler som BUA og Skattkammeret. Dette gjelder både økonomisk støtte og systemarbeid, slik at samarbeidet er godt og langsiktig, samt at informasjon om tilbudet når ut til barn, unge og familier i kommunen.
- Mange barn og unge er i behov av voksenstøtte på vei inn i eller for å opprettholde deltakelse i fritidsaktivitet. Dette kan være frivillige, oppdragstakere, kommunalt ansatte og andre – og kan kalles støtteperson, fritidskontakt, miljøkontakt, aktivitetsguide etc. En del frivillige aktører savner et tettere samarbeid der et barn/ungdom har kommunale tjenester knyttet til fritid, og det er også viktig at man finner gode og bærekraftige løsninger for et slikt arbeid – i samarbeid mellom kommune og frivillighet.
- Kommune og frivillighet kan legge til rett for arenaer for utprøving av aktiviteter, enten som arrangementer/dager (for eksempel barneidrettens dag) eller ordninger for gratis prøving av aktiviteter i lag/forening.
- Fredrikstad kommune har to store programorganiserte prosjekter – Aktive Fredrikstad og områderettet arbeid. Begge disse prosjektene samkjøres opp mot arbeid med lokal fritidserklæring.

Hva trenger din organisasjon/institusjon for å inkludere enda flere barn og ungdom i kultur-, idrett- og/eller friluftslivsaktiviteter?

- Som i alt annet arbeid i kommune-Norge er økonomi sentralt. Fredrikstad har rigget seg med gode og bærekraftige løsninger, men det er klart at det kan jobbes mer og bedre dersom ressursene er gode. Kommunen opplever at det er stort engasjement både nasjonalt og politisk, men det er også viktig å finne gode måter å organisere finansiering på – slik at tilskuddsordninger koordineres på tvers, at man klarer å ha et langsiktig perspektiv, og at midlene kommer frivillighet og kommuner til gode.
- Det er hensiktsmessig å utvikle nasjonale løsninger, heller enn at hver kommune eller region bygger opp egne systemer uavhengig av hverandre. Lokal autonomi og tilpasning er et bra mål, men utfordringene på dette feltet er langt på vei ganske like, og det er ingen grunn til å tro at løsningene i praksis blir veldig forskjellige fra kommune til kommune. Eksempler på nasjonale løsninger kan være nasjonale portaler for informasjon om fritidsaktiviteter, ALLEMED, nasjonal mal for lokale fritidserklæringer, nasjonale kunnskapsoppsummeringer av tiltak og systemer etc.
- Arbeid med inkludering i fritidsaktiviteter er å anse som et «wicked problem» eller kompleks samfunnsflope. Dette fordrer langsiktighet, åpenhet for nye løsninger, et innovasjonsperspektiv og et blikk for sirkulære heller enn lineære sammenhenger. Dette er en ressurskrevende, men nødvendig måte å jobbe på – og betyr at det er behov for kompetanseheving på disse arbeidsmetodene og at også statlig/nasjonalt nivå tilpasser seg denne tankegangen.
- Det er behov for mer forskning og forskningsformidling på feltet – med anbefalinger av beste praksis der dette er kjent.

Hvem trenger dere å samarbeide med for å inkludere enda flere barn og ungdom innen kultur-, idrett- og eller friluftslivsaktiviteter? Og hva skal til for at dere finner sammen?

- Det er behov for et langsiktig og godt samarbeid mellom kommune og frivillighet. En måte å få til dette på, er faste møteplasser i kommunen for frivillighet og kommune sammen.
- Det er nødvendig med et samarbeid også med regionale nivåer, enten det er fylkeskommune eller regionale ledd av aktører som organiserer frivillighet/sivilsamfunn. Her er det litt uklart hvem som har ansvar for eller bør holde i samordning og samarbeid.
- Det er hensiktsmessig med samarbeid mellom kommuner – for å utveksle erfaringer og kompetanse. Dette kan med fordel organiseres regionalt – eller i egne nettverk slik som nettverk organisert av KS/Bufdir/Frivillighet Norge.

Med hilsen

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur

Erik Kruse
forebyggende koordinator/SLT